

ORD Symposium Programmatisch toetsen: naar een nieuwe balans tussen formatief en summatief

6 Juli 2023

Bas Agricola, Niels Bohnen & Suzan van
Ierland, Lonneke Schellekens, Natalie
Liebrechts, Liesbeth Baartman & Frans Prins

Naar een nieuwe balans in toetsfuncties:

Van formatief en summatief naar een continuüm van beslissingen

6 Juli 2023

Bas Agricola, Marlies de Vos, Liesbeth Baartman, Tamara van Schilt-Mol

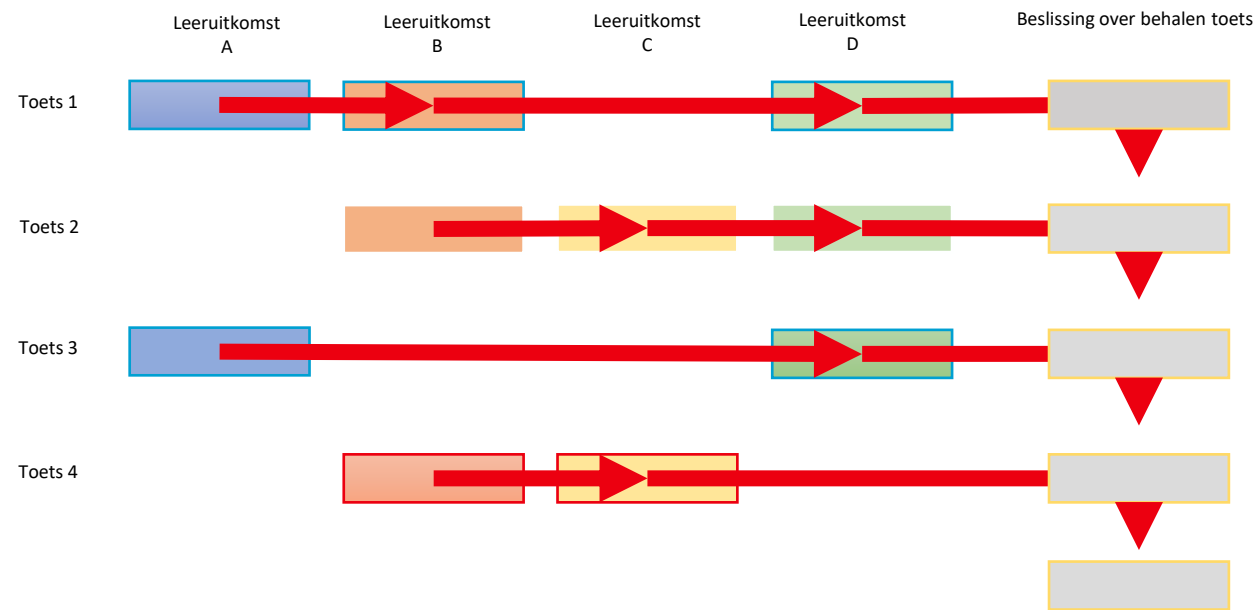

Introductie

- Bas Agricola, Marlies de Vos en Liesbeth Baartman
- HU Lectoraat Beroepsonderwijs
- Tamara van Schilt-Mol
- HAN Lectoraat Eigentijds Beoordelen en Beslissen

Conventionele beoordeling is gebaseerd op cijfers van door opleiding gekozen toetsvormen

Bron: Baartman, Van Schilt-Mol & Van der Vleuten, 2020

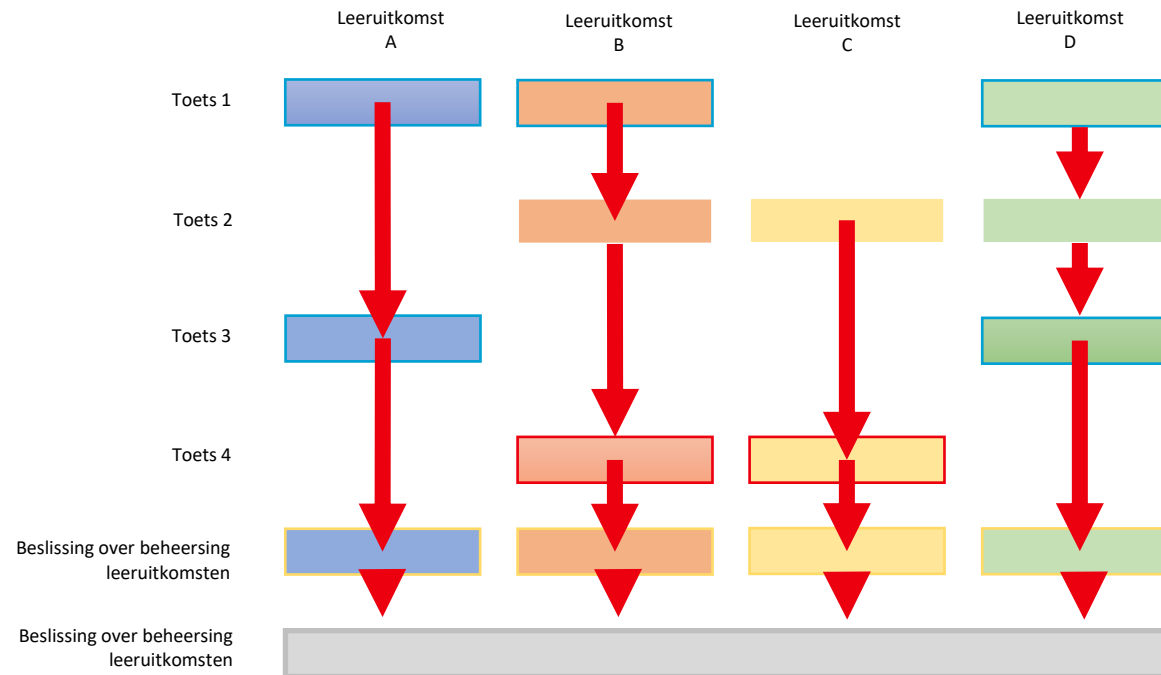
Formatieve en summatieve functie van toetsen

- Focus op zak/slaag beslissingen
- Stimuleren leren voor de toets
- Creëren een hoge toetsdruk
- Splitsen onderwijs en toetsing

Photo by [Eduard Labár](#) on [Unsplash](#)

Programmatisch toetsen is gebaseerd op informatie over studentprestaties met focus op leeruitkomsten

Low stakes

1 data point

Focus on feedback

Medium stakes

Multiple data points

Focus on diagnosis, new
learning goals

High stakes

Many data points

Focus on decisions

Principes van programmatisch toetsen (Heeneman et al., 2021)

Table 2. Final Ottawa 2020 consensus principles of programmatic assessment after input of the expert group and Ottawa attendees, changes as compared to Table 1 are indicated in bold.

1	Every (part of an) assessment is but a data-point
2	Every data-point is optimised for learning by giving meaningful feedback to the learner
3	Pass/fail decisions are not given on a single data-point
4	There is a mix of methods of assessment
5	The method chosen should depend on the educational justification for using that method
6	The distinction between summative and formative is replaced by a continuum of stakes
7	Decision-making on learner progress is proportionally related to the stake
8	Assessment information is triangulated across data-points towards an appropriate framework
9	High-stakes decisions (promotion, graduation) are made by in a credible and transparent manner, using a holistic approach
10	Intermediate review is made to discuss and decide with the learner on their progression
11	Learners have recurrent learning meetings with (faculty) mentors/ coaches using a self-analysis of all assessment data
12	Programmatic assessment seeks to gradually increase the learner's agency and accountability for their own learning through the learning being tailored to support individual learning priorities

Source: Heeneman et al. (2021) Ottawa 2020 consensus statement for programmatic assessment – 1. Agreement on the principles, Medical Teacher, 43:10, 1139-1148, DOI: 10.1080/0142159X.2021.1957088

Principes van programmatisch toetsen (Baartman et al., 2022)

- Alle toetsvormen zijn slechts datapunten
- Elk data-punt richt zich op het optimaliseren van feedback
- Er is een mix aan verschillende datapunten
- Datapunten worden geaggregeerd naar leeropbrengsten
- High stake beslissingen zijn holistisch van aard

Bron:

- Baartman et al. (2022). Programmatic assessment design choices in nine programs in higher education. In *Frontiers in Education* (p. 738). Frontiers
- Heeneman et al. (2021). Ottawa 2020 consensus statement for programmatic assessment–1. Agreement on the principles. *Medical Teacher*, 43(10), 1139-1148.

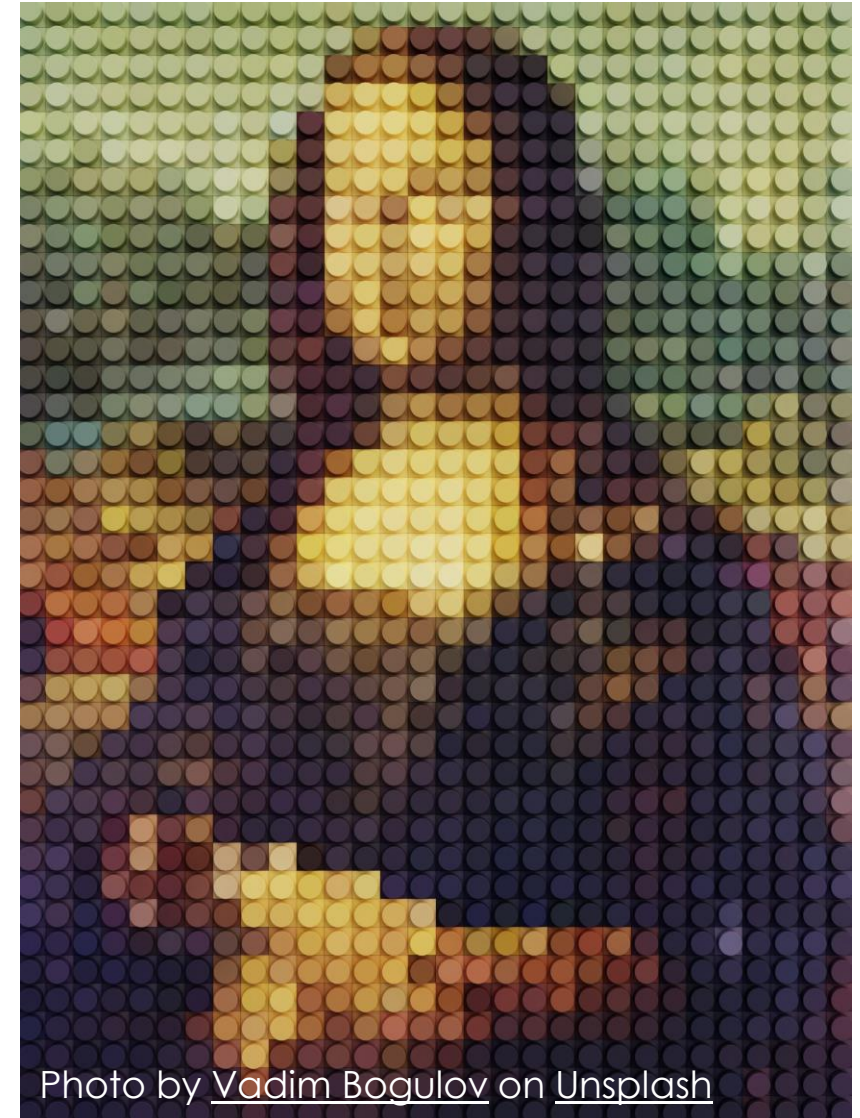

Photo by [Vadim Bogulov](#) on [Unsplash](#)

Onderzoeksvraag

Studie A

1) Welke programmatische ontwerpkeuzes maken hbo-opleidingen die programmatisch toetsen implementeren?

Studie B

2) Welke overwegingen en ervaringen hebben opleidingen om hun gemaakte programmatische ontwerpkeuzes te verantwoorden?

Bronnen

Programmatisch toetsen - leernetwerk
703 followers
[View full page](#)

Programmatisch toetsen - leernetwerk
703 followers
4h •

Het leernetwerk Programmatisch Toetsen zal ook in 2023-2024 starten! Het leernetwerk programmatisch toetsen richt zich op opleidingen die bezig zijn met het ontwerp en/of de implementatie van programmatisch toetsen en op opleidingen die programmatisch toetsen al hebben geïmplementeerd. Er is in totaal ruimte voor 40 opleidingen.

Komend studiejaar starten we met twee groepen: in de eerste groep staat uitwisselen en delen van kennis centraal, de tweede groep zal zich - door het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek - richten op op kennisontwikkeling.

Wil je meer weten? Of wil je je meteen aanmelden? Ga in beide gevallen naar het Forms-formulier: <https://lnkd.in/ejSRESJT>.

implementeren van programmatisch toetsen in studiejaar 2022-2023, waarbij programmatisch toetsen in de gehele opleiding wordt ingezet. De ervaringen met de pilot en de implementatie van programmatisch toetsen in het gehele programma worden gedeeld in dit portret.

Hogeschool Windesheim: Opleiding Oefentherapie – programmatisch toetsen ontwerpen voor een nieuwe opleiding (2022)

Oefentherapie is een nieuwe bacheloropleiding aan Hogeschool Windesheim die in september 2022 van start is gegaan met 62 studenten. Oefentherapie is een vak dat op holistische wijze naar de mens kijkt en zo wil de opleiding ook naar studenten kijken. Hierbij past de keuze voor programmatisch toetsen. In dit portret lees je meer over de ontwerpkeuzes die zijn gemaakt bij het opzetten van de nieuwe opleiding.

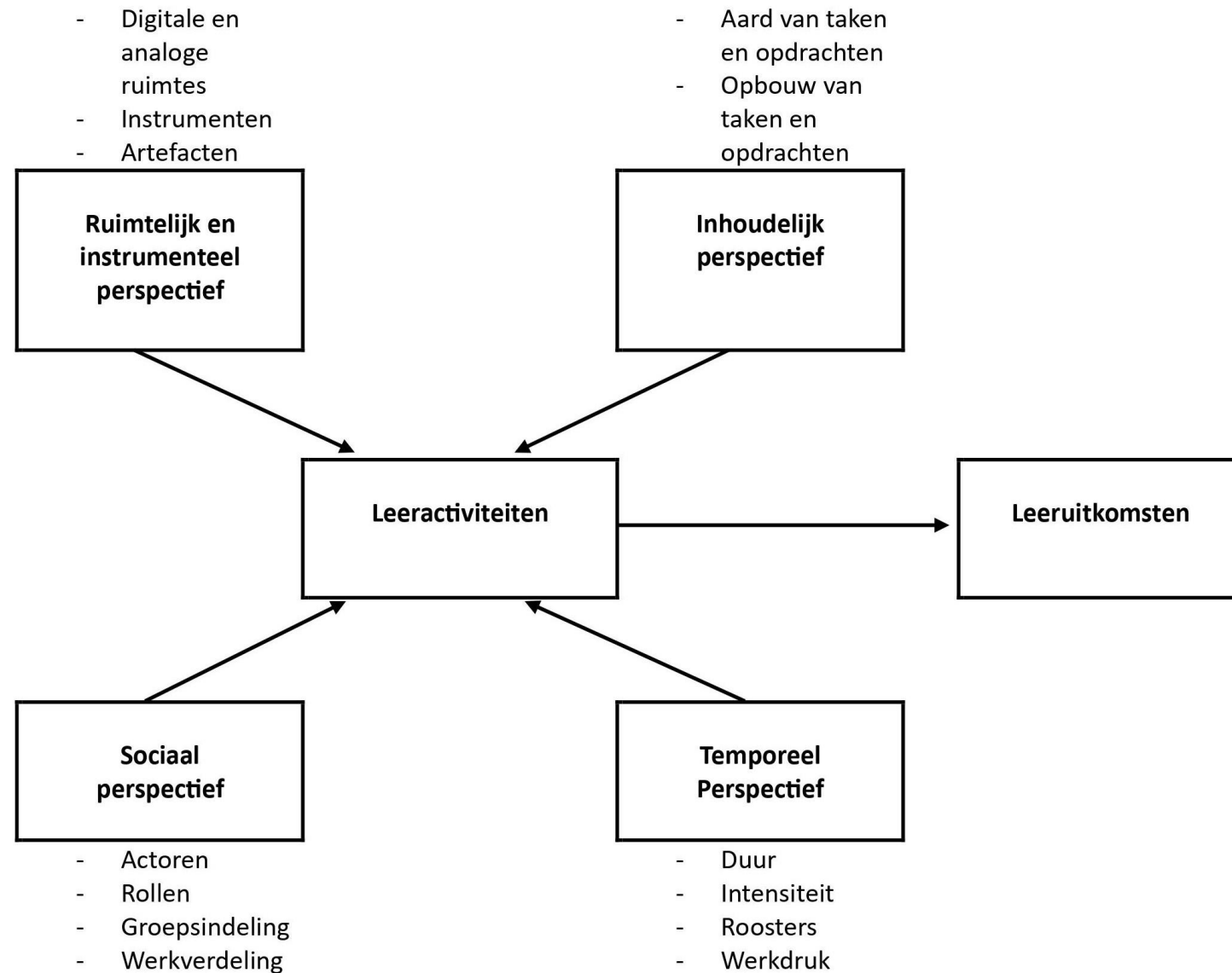
Hogeschool Utrecht: Opleiding Communicatie – als opleiding ingroeien in programmatisch toetsen (2022)

De bacheloropleiding Communicatie aan de Hogeschool Utrecht heeft al de nodige ervaring met programmatisch toetsen: in 2017 zijn ze gestart met het implementeren van programmatisch toetsen in het tweede leerjaar en ondertussen wordt in de gehele opleiding programmatisch getoetst. Elk jaar beginnen tussen de 150 en 200 nieuwe studenten aan de opleiding met in totaal ongeveer 600 a 700 studenten.

HAS Toegepaste Biologie: ambitieuze plannen voor programmatisch toetsen (2021)

PT als Ontwerpvraagstuk

- Ontwerp van leeromgevingen (e.g. Bouw et al., 2021)
- Van leren naar leeractiviteit
- Vier ontwerp perspectieven

Bron:

- Bouw et al. (2021). Designable elements of integrative learning environments at the boundary of school and work: a multiple case study. Learning Environments Research, 24(3), 487-517.

Methode Studie A

- Sequentieel mixed methode design (Morse, 2010): studie A-B

Studie A

- Data: 19 praktijkpublicaties van programmatisch toetsen
- Stap 1. Coderen principes van programmatisch toetsen (Heeneman et al., 2021)
- Stap 2. Coderen ontwerp perspectieven (Bouw et al., 2021)
- Stap 3. Thematische analyse van programmatische ontwerpkeuzes
- Analyse met Atlas-ti software

Principes Programmatisch toetsen x Ontwerpperspectieven

	Ontwerpperspectieven				
Principes Programmatisch Toetsen	A. Inhoudelijk	B. Ruimtelijk/ instrumenteel	C. Sociaal	D. Temporeel	Totaal
1. Geen zak/slaag, wel feedback	53	65	81	14	213
2. Datapuntenmix	103	62	19	17	201
3. Ruggengraat	176	22	2	9	209
4. Begeleiding	25	7	99	13	144
5. Eigenaarschap van studenten	34	25	81	14	154
6. Medium-stake	33	31	48	19	131
7. Proportionaliteit	14	9	1	25	49
8. Aggregatie	30	56	2	7	95
9. High-stake	107	85	103	30	325
Totaal	575	362	436	148	1521

11 Ontwerpkeuzes in Programmatisch Toetsen

1. Er zijn alleen vaste datapunten / er is gelegenheid voor vrije datapunten.
2. Alle feedbackperspectieven zijn vastgelegd / studenten kiezen zelf de feedbackperspectieven.
3. De inlevermomenten voor feedback liggen vast / zijn vrij gelaten.
4. De opleiding heeft wel / geen zelfbeoordeling als datapunt.
5. Kennistoetsen worden wel / niet als datapunt geprogrammeerd.
6. Er is een beoordelingsinstrument dat verschilt per datapunt / het beoordelingsinstrument is hetzelfde voor alle datapunten.
7. Er is een medium stake moment ingericht om alleen de ontwikkeling van de student in kaart te brengen / om een beslissing te nemen (bijv. over remediëring of go/no-go high stake beslissing).
8. Tijdens de high stake beslissing wordt elke leeruitkomst op voldoende niveau beoordeeld / worden de leeruitkomsten holistisch beoordeeld.
9. Tijdens de high stake beslissing wordt naast het portfolio wel / niet een prestatie van de student (cgi en/of presentatie) meegewogen in de high stake beslissing.
10. De docent die het leerproces begeleidt (bijv. mentor, coach, slb'er) heeft wel / geen rol tijdens de high stake beslissing.
11. De high stake beslissingen vinden elke onderwijsperiode plaats (kwartaal) / elk semester of jaar.

Methode Studie B

Studie B

- Ontwerp: exploratieve casestudy
- Participanten: vijf (van de negentien) opleidingen uit studie A
- Instrument: semi gestructureerd interview protocol
- Metingen: overwegingen en ervaringen met de 11 ontwerpkeuzes
- Analyse: deductieve thematische analyse
- Resultaat: vijf rijke casusbeschrijvingen

Overweging voor Ontwerpkeuze 1 om een Mix aan Vaste en Vrije Datapunten te Gebruiken

“We hebben vaste datapunten omdat er minimale eisen zijn waaraan de professional moet voldoen. Die eisen worden bepaald door de beroepspraktijk. Maar we hebben ook vrije datapunten, vooral omdat we relatief veel groepswork hebben. Die vrije datapunten zijn dan uitermate geschikt om studenten individueel te laten excelleren.”

Overweging voor de Ontwerpkeuze 4 om Zelfbeoordelingen als Datapunt te Programmeren

“De opleiding heeft ervoor gekozen om zelfbeoordelingen als datapunt te gebruiken. Het doel van deze datapunten is om studenten te selecteren die overschatters en onderschatters zijn. Zo zien onze docenten regelmatig studenten die hun werk al fantastisch vinden, terwijl de docent denkt ik weet het zo net nog niet. Die studenten kun je helpen om inzicht te geven in wat kwalitatief goed werk is. Aan de andere kant kun je onderschatters juist het vertrouwen geven dat ze op de goede weg zijn en niet zo onzeker hoeven te zijn.”

Overweging voor de Ontwerpkeuze 9 om geen Prestatie van Student tijdens High Stake Beslissing te vragen

“Van onze studenten wordt niet langer verwacht dat ze een inspanning leveren tijdens de high stake beslissing. Die inspanning moet namelijk in de voorgaande zes maanden zijn geleverd en niet in een soort eindsprint tussen medium stake beslissing en high stake beslissing. Verder heeft de opleiding bewust niet gekozen voor een criterium gericht interview omdat het een enorme stresstest zou zijn voor onze studenten. Wellicht geschikt voor de opleiding Rechten omdat een hoge druk hoort bij het geven van een slotpleidooi. Maar voor ons heeft het geen toegevoegde waarde.”

Vragen?

bas.agricola@hu.nl

IMPACT YOUR FUTURE